Dosarul nr. 3-1909/2025
2-25107670-12-3-29072025

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

17 decembrie 2025 mun. *****

Judecătoria *****, sediul Rîșcani
în componență:
Președintele ședinței, judecător Rodica Nicula
Grefier Adelina Petcu

examinând în ședință publică, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ivan Epure împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

c o n s t a t ă :

Pretențiile reclamantului.

La 29 iulie 2025, Ivan Epure a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

În motivarea acțiunii, reclamantul Ivan Epure a menționat că la 04 decembrie 2024, prin ordinul nr. 242 al comandantului interimar al Regimentului de stat major din cadrul Armatei Naționale, căpitanul *****, şef serviciu organizare-mobilizare S3, secția operații şi instruire stat major, a fost eliberată din serviciul militar prin contract şi trecută în rezervă, potrivit Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, în baza pct. 140 lit. c) (la clasarea acestora inapți pentru serviciul militar de către comisia medico-militară), prin ordinul Ministrului Apărării referitor la efectiv nr. 0215 din 02 decembrie 2024, considerată că a predat funcția de gestiunea şi începând cu 04 decembrie 2024 a fost exclusă din tabelul nominal al unității, de la toate categoriile de drepturi şi îndreptată pentru a fi trecută în evidență militară în Centrul militar teritorial *****.

Temei pentru trecerea în rezervă în conformitate cu prevederile pct. 140 lit. c) din Regulamentul menționat mai sus, a fost decizia din 27 noiembrie 2024 a Comisiei medico-militare a Spitalului Clinic Militar Central al Armatei Naționale, conform căreia, căpitan ***** a fost apreciată inaptă pentru serviciul militar cu

excluderea din evidența militară, fiindu-i stabilit diagnosticul: *c*****,* boală contractată în timpul îndeplinirii serviciului militar.

A menționat că anterior acestei decizii a Comisiei medico-militare, căpitan *****, a fost supusă expertizei medicale în comisia medico-militară, cu stabilirea diagnosticului şi de fiecare dată constatându-se că boala a fost contractată în timpul îndeplinirii serviciului militar.

Reclamantul a menționat că la data de 04 decembrie 2024, ***** a decedat.

Totodată, a notat că a înregistrat căsătoria cu *****la 09 iulie 2015, la Primăria Grinăuți, raionul Râșcani, iar numele ultimei după căsătoria a devenit ,,Epure". Din căsătorie au un copil minor - E*****, care se află în grija și întreținerea reclamantului.

La 09 decembrie 2024, în baza cererii depuse de reclamantul Ivan Epure, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru, mun. *****, în baza Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, a stabilit pensia de urmaș pentru copilul minor *****, începând cu 04 decembrie 2024, în mărime de 3 469,16 de lei.

Ulterior, la 13 ianuarie 2025, reclamantul Ivan Epure s-a adresat cu o cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru, mun. *****, prin care a solicitat calcularea pensiei în cazul pierderii întreținătorului, conform Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, deoarece, mama copilului a exercitat serviciul militar prin contract în cadrul Armatei Naționale.

Astfel, conform deciziei privind acordarea pensiei în cazul pierderii întreținătorului cu nr. 2025/91/483, pentru copilul minor *****, în conformitate cu prevederile legii menționate mai sus şi a certificatului nr. 141 din 04 decembrie 2024 privind drepturile bănești ale militarilor care au îndeplinit serviciul militar prin contract eliberați din rândurile Armatei Naționale, pensia pentru pierderea întreținătorului a fost stabilită începând cu 04 decembrie 2024, în mărime de 50% din solda bănească, până la vârsta de 18 ani, în cuantum de 3 502,67 lei.

Or, în conformitate cu prevederile lit. b) alin. (1) art. 37 din Legea nr. 1544/1993, pensia în cazul pierderii întreținătorului pentru familiile militarilor, care au decedat în urma unei afecțiuni contractate în timpul îndeplinirii serviciului militar/special, se stabilește în mărime de 50% din venitul mediu lunar al întreținătorului pentru fiecare membru de familie inapt pentru muncă.

Astfel, consideră reclamantul că Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru mun. ***** eronat a efectuat calculul cuantumului lunar al pensiei pentru pierderea întreținătorului pentru minora (fiica) *****, fapt ce s-a soldat şi cu refuzul de a i se comunica modalitatea de calculare a acestui cuantum.

La 30 iunie 2025, a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale o cerere

prealabilă (nr. intrare 1110/25), prin care și-a exprimat dezacordul cu modalitatea de calculare a pensiei pentru pierderea întreținătorului pentru copilul minor şi cu privire la recalcularea pensiei în cazul pierderii întreținătorului pentru copilul minor *****.

Prin scrisoarea nr. 1110/25 din 11 iulie 2025 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, a fost informat despre faptul că pensia copilului minor ***** a fost determinată corespunzător normelor legale, cuantumul căreia începând cu 05 decembrie 2024 constituie 3 502,67 lei şi de la 01 aprilie 2025 suma de 3 852,94 de lei.

Astfel, prevederile art. 44 din Legea nr. 1544/1993, stabilesc că: (1) Pensia pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora. (2) Pensia pentru persoanele menționate se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăti, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii şi a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

Conform răspunsului nr. 1110/25 din 11 iulie 2025 al Casei Naționale de Asigurări Sociale, se menționează că pensia pentru pierderea întreținătorului pentru copilul minor *****, a fost calculată în baza certificatului nr. 141 din 04 decembrie 2024 privind drepturile bănești ale militarilor care au îndeplinit serviciul militar prin contract eliberați din rândurile Armatei Naționale, care se referă la Epure Elena.

Or, certificatul menționat, reflectă drepturile bănești achitate ***** doar pentru perioada decembrie 2023 - mai 2024, adică pentru o perioadă de 6 luni, în sumă totală de 87 064,08 de lei. Corespunzător, reieșind din suma menționată, a şi fost calculată pensia pentru pierderea întreținătorului pentru copilul minor *****. Faptul dat, contravine prevederilor alin. (2) art. 44 din Legea nr. 1544/1993, la care face trimitere inclusiv şi Casa Națională de Asigurări Sociale, precum că ar fi fost aplicate corect aceste prevederi.

Astfel, la calcularea pensiei pentru pierderea întreținătorului pentru copilul minor *****, au fost luate în considerație doar veniturile bănești ale ***** doar pentru 6 luni şi nu pentru un an, cum este prevăzut în alin. (2) art. 44 a legii menționate mai sus. În perioada iunie-decembrie 2024, Elena Epure, i-au fost achitate de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în calitate de „prestație pentru incapacitatea temporară de muncă”, suma totală de 100 451,39 de lei, în mai multe tranșe. Veniturile menționate nu au fost luate în considerație la calcularea cuantumului pensiei pentru pierderea întreținătorului pentru copilul minor *****,

acestea constituind plăți achitate pentru pierderea temporară a capacității de muncă.

Astfel, prin ignorarea includerii în veniturile bănești ale ***** a plăților ce i-au fost achitate de Casa Națională de Asigurări Sociale, pentru perioada iunie-decembrie 2024, a fost diminuată mărimea (cuantumul) sumei mijloacelor bănești de întreținere pentru ultimul an (de până la deces), din care urma a fi calculat corect cuantumul pensiei pentru pierderea întreținătorului pentru copilul minor *****.

A notat că este neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. 1110/25 din 11 iulie 2025, în partea în care a fost informat despre cuantumul pensiei calculate pentru copilul minor *****, în legătură cu pierderea întreținătorului, urmând să fie obligată de a efectua recalcularea pensiei reieșind din mărimea (cuantumul) sumei mijloacelor bănești de întreținere pentru ultimul an, care au fost calculate şi achitate dnei Elena Epure.

A solicitat anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. 1110/25 din 11 iulie 2025, a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să emită un act administrativ individual prin care să dispună calcularea corectă a pensiei pentru pierderea întreținătorului pentru copilului minor *****, în conformitate cu prevederile alin. (2) art. 44 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544/1993, reieșind din mărimea (cuantumul) sumei mijloacelor bănești de întreținere pentru ultimul an (plățile drepturilor bănești ale militarului şi plățile achitate pentru pierderea temporară a capacității de muncă), care au fost calculate și achitate dnei Elena Epure, cu achitarea acesteia începând cu ziua de 04 decembrie 2024.

Obiecțiile pârâtului:

Casa Națională de Asigurări Sociale la 15 august 2025 a depus referință, prin care a solicitat respingerea integrală a acţiunii depuse de reclamantul Ivan Epure (f.d. 35-39).

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantului, avocatul Igor Dorfman, a solicitat admiterea acţiunii în sensul declarat.

Reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale, Constantin Ghencea, a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată reclamantul Ivan Epure nu s-a prezentat, deși a fost legal citat (f.d. 44).

Aprecierea instanței:

Analizând argumentele expuse în acțiune, în referință, studiind probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța

de judecată a ajuns la concluzia că acțiunea reclamantului Ivan Epure este admisibilă, dar neîntemeiată, din următoarele considerente.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alin. (2) al aceluiași articol, stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ:

I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului;

II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ;

III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ;

IV. respectarea procedurii prealabile;

V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii;

VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Reclamantul Ivan Epure, prin prezenta acțiune a solicitat anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1110/25 din 11 iulie 2025 și obligarea

emiterii actului administrativ favorabil, prin care să fie recalculată pensia pentru pierderea întreținătorului pentru copilului minor *****, în conformitate cu prevederile art. 44 alin. (2) din Legea nr. 1544/1993 cu privire la asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, reieșind din mărimea (cuantumul) sumei mijloacelor bănești de întreținere pentru ultimul an (plățile drepturilor bănești ale militarului şi plățile achitate pentru pierderea temporară a capacității de muncă), care au fost calculate și achitate dnei Elena Epure, cu achitarea acesteia începând cu ziua de 04 decembrie 2024.

Astfel, reclamantul a formulat o acțiune în obligare.

Actele cauzei atestă că reclamantul la 30 iunie 2025 cu nr. 1110/25 a depus cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând recalcularea pensiei de urmaș pentru copilului minor *****.

Prin scrisoarea nr. 1110/25 din 11 iulie 2025, autoritatea publică pârâtă a respins cererea ca neîntemeiată (f.d. 17-21).

La 29 iulie 2025, Ivan Epure a depus prezenta acțiune în instanța de judecată.

Conform ar. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În sensul art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/ interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1110/25 din 11 iulie 2025, în sensul art. 10 și 11 Cod administrativ reprezintă act administrativ individual defavorabile reclamantului.

Competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ, revine Judecătoriei *****, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Potrivit art. 162 alin. (1) Cod administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

La caz, remediul extrajudiciar a fost respectat prin depunerea cererii prealabile din 30 iunie 2025. (f.d. 8-11)

În corespundere cu art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acțiunea în contestare

și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) Cod administrativ, referitoare la termen se aplică corespunzător.

Așadar, cererea prealabilă din 30 iunie 2025, a fost soluționată prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1110/25 din 11 iulie 2025, iar acțiunea a fost depusă la 29 iulie 2025.

Reieșind din circumstanțele indicate supra instanța de judecată atestă îndeplinirea condițiilor de respectare a procedurii prealabile și a termenului de înaintare a acțiunii.

Drept consecință a celor constatate, instanța de judecată reține că acțiunea reclamantului este depusă cu respectarea competenței materiale și jurisdicționale, în termenul prevăzut de lege, fiind contestat un act administrativ al autorității publice competente, care produce efecte juridice în exterior și are caracter defavorabil reclamantului.

Astfel, acțiunea este admisibilă.

Totodată, instanța de judecată va concluziona în privința netemeiniciei acțiunii.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În sensul art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 189 alin. (1) Cod administrativ, stabilește că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Iar, potrivit art. 206 alin.(1) lit. b) Cod administrativ, o acțiune în contenciosul administrativ poate fi depusă pentru: obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare).

Noțiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât și în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, care statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități

publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale justițiabililor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile Codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept. Și reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Actele cauzei denotă cert că reclamantul Ivan Epure la data 09 decembrie 2024 a depus cerere cu nr. 91/2024/6788 pentru stabilirea pensiei de urmaș pentru copilul minor *****, conform Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.

Casa Teritorială de Asigurări Socială sect. Centru, mun. ***** prin decizia cu nr. 2024/91/40335 a stabilit pensie de urmaș începând cu 04 decembrie 2024, în mărime de 3 469,16 lei.

Ulterior, în baza cererii cu nr. 91/2025/159 din 13 ianuarie 2025 reclamantul a solicitat pensia în cazul pierderii întreținătorului, ca persoană împuternicită pentru copilul minor *****, conform Legii nr. 1544/1993, deoarece, mama copilului, ***** a fost eliberată din serviciu militar prin contract începând cu 04 decembrie 2024 din cadrul Ministerului Apărării.

Respectiv, pentru stabilirea pensiei în cazul pierderii întreținătorului în temeiul Legii nr. 1544/1993, Regimentul de Stat Major al Ministerului Apărării a emis certificatul nr. 141 din 04 decembrie 2024 privind plata drepturilor bănești militarilor care au îndeplinit serviciul militar prin contract, care reflectă venitul total primit pentru 12 luni precedente eliberării în sumă de 87 064,08 de lei (f.d. 21).

Pensiile funcționarilor cu statut special și membrilor familiilor acestora se

stabilesc aplicându-se prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comanda și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544/1993 și prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comanda și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Conform art. 30 alin. (1) al Legii nr. 1544/1993, pentru familiile militarilor, persoanelor din corpul de comanda si din trupele organelor afacerilor interne se stabilesc pensii in cazul pierderii întreținătorului, dacă acesta a decedat în timp ce îndeplinea serviciul sau cel mult peste trei luni de la data eliberării din serviciu, sau după expirarea acestui termen dacă decesul a fost cauzat de rănire, contuzionare, schilodire sau de o afecțiune contractată în perioada îndeplinirii serviciului, iar pentru familiile de pensionari din categoria acestor militari, ale persoanelor din corpul de comanda și din trupele organelor afacerilor interne dacă întreținătorul a decedat în perioada în care primea pensie sau cel târziu peste 5 ani de la încetarea plății pensiei.

În acord cu prevederile art. 31 alin. (2) lit. a) al Legii nr. 1544/1993, copii, frații, surorile și nepoții care nu au atins vârsta de 18 ani sau care au depășit această vârstă, dacă au devenit persoane cu dizabilități înainte de a fi împlinit 18 ani, iar elevii din școlile profesional-tehnice și licee, colegii, studenții din instituțiile de învățământ superior beneficiază de dreptul la pensie până la absolvirea acestor instituții, dar cel mult până la atingerea vârstei de 23 de ani.

Potrivit art. 37 lit. b) al Legii nr. 1544/1993, pensia în cazul pierderii întreținătorului se stabilește în următoarele mărimi, pentru familiile militarilor, ale funcționarilor publici cu statut special, care au decedat în urma unei schilodiri în timpul unui accident nelegat de îndeplinirea obligațiilor serviciului militar/special sau în urma unei afecțiuni contractate în timpul îndeplinirii serviciului militar/special - 50 % din venitul mediu lunar al întreținătorului pentru fiecare membru inapt pentru muncă.

În acord cu art. 44 al Legii nr. 1544/1993 și pct. 1- 4 din Hotărârea Guvernului cu nr. 78/1994, pensiile se calculează în mărime de 50% din cuantumul pensiei plătite pensionarului decedat, din salariul de funcție, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere (deces), precum și din media lunară a altor recompense, plați, sporuri și suplimente primite in ultimul an de serviciu, care conform legislației în vigoare sunt acordate permanent, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice.

Prin urmare, instanța notează că reclamantul s-a adresat cu cerere de chemare

în judecată, solicitând calcularea și achitarea pensiei în cazul pierderii întreținătorului pentru ultimul an de activitate a *****, începând cu 4 decembrie 2023 până la 04 decembrie 2024, incluzând perioada de achitare a indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă în sumă totală de 100 451,39 de lei.

Conform certificatului nr. 141 din 04 decembrie 2024 eliberat de Regimentul de Stat Major al Ministerului Apărării al Republicii Moldova, căpitanului *****s-a stabilit că aceasta a fost asigurată cu drepturi bănești doar în perioada - decembrie 2023 - mai 2024, or, perioada iunie 2024 - noiembrie 2024 asigurata s-a folosit de dreptul la prestații de asigurări sociale și anume - de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă.

În acord cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, Hotărârii Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupție şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr. 78 din 21 februarie 1994, coroborate cu prevederile Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă şi alte prestații de asigurări sociale nr. 289-XV din 22 iulie 2004 şi Hotărârii de Guvern privind aprobarea Modului de calculare a salariului mediu nr. 426 din 26 aprilie 2004, perioada în care asiguratul primește indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă este considerat perioadă necontributivă asimilată. Aceste perioade sunt luate în calcul la îndeplinirea stagiului minim de cotizare necesar pentru a beneficia de pensie, însă ele (indemnizațiile) nu se adaugă direct la salariul mediu din care se calculează pensia. Ceea ce denotă cert că perioada în care asiguratul a primit indemnizații se adaugă doar la stagiul total de cotizare.

Astfel, instanța de judecată învederează că Casa Națională de Asigurări Sociale la stabilirea pensiei pentru pierderea întreținătorului a luat în calcul doar sumele reflectate în certificatul nr. 141 din 04 decembrie 2024, cu excepția sporului pentru premii unice/premiu anual în sumă de 3 000 de lei, suma dată nefiind inclusă în cuantumul pensiei, deoarece nu se încadrează în plăți cu caracter permanent.

Conform art. 29 din Codul administrativ, (1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. (2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. (3) Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională

în raport cu scopul urmărit.

Cu referire la circumstanțele invocate de reclamant în cererea de chemare în judecată sub aspectul netemeiniciei actului administrativ contestat, instanța judecătorească subliniază că pentru a fi anulat un act administrativ, reclamantul, exercitând dreptul său la acțiune, urmează nu doar la general să-și expună dezacordul cu activitatea administrativă, ci să-și întemeieze cererea de chemare în judecată pe prevederile exprese ale legii:

1) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, să indice expres care anume norme legale, în viziunea lui, au fost încălcate;

2) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, urmează să facă referire la normele juridice care reglementează competența, astfel, încât să dovedească încălcarea acesteia;

3) în cazul în care invocă că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite, urmează să indice expres normele procedurale care au fost încălcate.

Argumentele reclamantului nu pot fi reținute de instanță ca temei pentru constatarea ilegalității actelor emise de Casa Națională de Asigurări Sociale, întrucât aceasta interpretează în mod extensiv și necorespunzător normele pe care le consideră relevante.

Scopul principal al contenciosului administrativ, așa cum s-a menționat anterior, este definit de legiuitor și constă în prevenirea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, precum și în ordonarea activității acestora.

În consecință, pentru ca o acțiune în contencios administrativ să fie admisă, reclamantul trebuie să identifice existența unor pretinse ilegalități și/sau abuzuri comise de pârât la emiterea actului contestat, ceea ce în speța de față nu s-a realizat.

La caz, instanţa de judecată nu a constatat niciun abuz sau exercitare excesivă a puterii de către autoritatea publică, ori, activitatea administrativă desfășurată de aceasta s-a realizat în conformitate cu principiul legalității, prevăzut de art. 21 din Codul administrativ, care statuează că autoritățile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Reieșind din cele menţionate, instanța concluzionează că, în speță, nu există temei legal pentru anularea actului administrativ contestat de către reclamant și prin urmare nici temei legal de obligare a Casei Naţionale de Asigurări Sociale să reexamineze și să fie recalculată pensia în cazul pierderii întreținătorului, ori, actul

administrativ emis de pârât nu contravine prevederilor legale în vigoare.

Prin urmare, acțiunea reclamantului prin care solicită obligarea autorităților de a emite un act administrativ favorabil, vizând obligarea emiterii actului administrativ favorabil prin care să fie recalculată pensia pentru pierderea întreținătorului pentru copilul minor *****, în conformitate cu prevederile art. 44 alin. (2) din Legea nr. 1544/1993 cu privire la asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, reieșind din mărimea (cuantumul) sumei mijloacelor bănești de întreținere pentru ultimul an (plățile drepturilor bănești ale militarului şi plățile achitate pentru pierderea temporară a capacității de muncă), care au fost calculate și achitate dnei Elena Epure, cu achitarea acesteia începând cu ziua de 04 decembrie 2024, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Conform art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri, respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

În conformitate cu art. 225 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Subsumând punctul de vedere al participanților, cercetând materialele cauzei, în raport cu normele procesuale și starea de fapt constatată, instanța de judecată concluzionează asupra respingerii cererii de chemare în judecată înaintată de Ivan Epure împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În conformitate cu prevederile art. 224-225 din Codul Administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Se respinge acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ivan Epure împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.1110/25 din 11 iulie 2025 și obligarea emiterii actului administrativ favorabil prin care să fie recalculată pensia în cazul pierderii întreținătorului, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la

pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei *****, sediul Rîșcani.

Președintele ședinței,
Judecător Rodica Nicula